

**AKADEMIA MUZYCZNA W KRAKOWIE
WYDZIAŁ INSTRUMENTALNY**

Katedra Organów

<i>Stopień/tytuł naukowy</i> prof. dr hab.	<i>Imię</i> Marcin	<i>Nazwisko</i> Szelest
--	------------------------------	-----------------------------------

<i>Kierunek studiów</i> Instrumentalistyka	<i>Specjalność</i> gra na organach
<i>Stopień i tryb studiów</i> Magisterskie, stacjonarne i niestacjonarne	<i>Nazwa przedmiotu</i> Literatura specjalistyczna – organy
<i>Rodzaj zajęć (wykład/ćwiczenia)</i> wykład	<i>Suma godzin we wszystkich semestrach</i> 120
<i>Semestry, w których realizowany jest przedmiot</i> 1, 2, 3, 4	<i>Punkty ECTS</i> 6

OPIS PRZEDMIOTU
Wymagania wstępne
Zdanie egzaminu wstępnego na studia uzupełniające magisterskie na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej w Krakowie w specjalności gra na organach.
Treści kształcenia i tematyka zajęć
<p>Prezentacja reprezentatywnego repertuaru organowego w przekroju historycznym od XIV do XX wieku: źródła, kompozytorzy, ich środowiska i szkoły, cechy stylistyczne twórczości w kontekście ewolucji instrumentarium i przemian w szeroko pojętej kulturze muzycznej oraz praktyce wykonawczej, analiza wybranych utworów pod kątem techniki kompozytorskiej i uwarunkowań wykonawczych.</p> <p>Semestr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Najwcześniejsze źródła muzyki organowej: XIV-XV wiek 2. Muzyka niemiecka XVI wieku 3. Muzyka włoska XVI wieku 4. Girolamo Frescobaldi 5. Muzyka organowa w szesnastowiecznej Polsce 6. Muzyka angielska do 1650 7. Muzyka niderlandzka XVII wieku 8. Muzyka hiszpańska do ok. 1750 9. Muzyka włoska XVII-XVIII wieku <p>Semestr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muzyka organowa w siedemnasto- i osiemnastowiecznej Polsce 2. Muzyka angielska 1650-1800 3. Muzyka francuska okresu „przedklasycznego” i klasycznego 4. Muzyka południowoniemiecka ok. 1600-1750 5. Muzyka środkowoniemiecka XVII-XVIII wieku 6. Muzyka północnoniemiecka XVI-XVIII wieku 7. Johann Sebastian Bach 8. Synowie i uczniowie Bacha <p>Semestr 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muzyka francuska od Rewolucji do Francka 2. Szkoła Lemmensa i kompozytorzy francuscy przełomu XIX i XX wieku 3. Muzyka francuska XX wieku 4. Muzyka włoska XIX-XX wieku 5. Muzyka angielska XIX-XX wieku <p>Semestr 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muzyka niemiecka 1. połowy XIX wieku 2. Muzyka niemiecka 2. połowy XIX wieku 3. Muzyka polska 1800-1945 4. Muzyka niemiecka, austriacka i czeska XX wieku

5. Muzyka polska po II wojnie światowej
Metody nauczania (sposób prowadzenia/odbywania zajęć, używane środki)
Wykład dla grupy studentów I i II roku studiów uzupełniających magisterskich realizowany w cyklu dwuletnim (kolejność materiału dla poszczególnych roczników studentów: semestry 1-2-3-4 lub 3-4-1-2). Studenci otrzymują konspekty z podstawowymi informacjami, które powinni uzupełniać o własne notatki podczas wykładów. Wykłady ilustrowane są przykładami muzycznymi w postaci nagrań oraz wydań nutowych.
Cele nauczania i efekty kształcenia (oczekiwane rezultaty nauczania, nabyte przez studentów umiejętności i wiedza)
W zakresie wiedzy: gruntowna znajomość reprezentatywnego repertuaru przeznaczonego na organy w kontekście historycznym, stylistycznym i wykonawczym. W zakresie umiejętności: prezentacja tematów związanych z literaturą organową w formie ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiedniej terminologii; słuchowe rozpoznawanie reprezentatywnych przykładów repertuaru przeznaczonego na organy.
Możliwe języki nauczania
polski, angielski

ZALICZENIE PRZEDMIOTU	
Terminy, forma i zakres sprawdzianu umiejętności/wiedzy studenta	
<p>1. Zaliczenie</p> <p>Zaliczenie każdego semestru odbywa się na podstawie testu pisemnego obejmującego rozpoznanie dziesięciu utworów muzycznych na podstawie prezentacji słuchowej o długości 1 minuty. Utwory wybrane są z listy podanej w rubryce „Literatura obowiązkowa”, obejmującej reprezentatywny wybór z literatury organowej objętej programem nauczania odpowiednio w każdym semestrze, udostępniony studentom w postaci nagrań na płytach CD w formacie *wav lub w innej uzgodnionej ze studentami formie. Podczas zaliczenia należy zapisać na podpisanym przez studenta formularzu imię (imiona) i nazwisko kompozytora (lub – w przypadku utworów anonimowych, nazwę źródła) oraz tytuł utworu (w przypadku kompozycji wieloczęściowych również numer lub tytuł części). Za test pisemny student otrzymuje ocenę według następującego schematu:</p> <p>10 poprawnych odpowiedzi: bardzo dobry plus 9 poprawnych odpowiedzi: bardzo dobry 8 poprawnych odpowiedzi: dobry plus 7 poprawnych odpowiedzi: dobry 6 poprawnych odpowiedzi: dostateczny plus 5 poprawnych odpowiedzi: dostateczny poniżej 5 poprawnych odpowiedzi: niedostateczny</p> <p>Otrzymanie oceny pozytywnej jest warunkiem otrzymania zaliczenia i umożliwia przystąpienie do egzaminu końcoworocznego. Oceny uzyskane z testu zaliczeniowego stanowią komponent oceny końcowej w łącznej wysokości 50%.</p> <p>2. Egzamin</p> <p>Semestry 2 i 4: egzamin ustny sprawdzający wiedzę studenta w zakresie materiału objętego programem nauczania odpowiednio semestrów 1-2 oraz 3-4. Polega on na wypowiedzi dotyczącej czterech tematów wchodzących w skład zestawu wylosowanego przez studenta. Każdy zestaw zawiera tematy objęte programem nauczania w danym roku akademickim: dwa z semestru 1/3 i dwa z semestru 2/4. Wypowiedź na każdy temat powinna mieć długość 4-5 minut; w razie konieczności egzaminator może zadawać pytania pomocnicze. Na przygotowanie wypowiedzi dotyczących wylosowanych tematów student otrzymuje 20 minut; w tym czasie zabronione jest korzystanie z jakichkolwiek pomocy naukowych bądź porozumiewanie się z osobami trzecimi, dozwolone jest natomiast sporządzanie notatek. Przy ocenie brany jest pod uwagę zakres wiedzy studenta, umiejętność precyzyjnego i jasnego formułowania myśli, zwięzłego podania informacji odnoszących się do meritum omawianego zagadnienia, zastosowania odpowiedniej terminologii do opisu zjawisk muzycznych, płynność wypowiedzi oraz poprawność językowa. Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest merytorycznie poprawna wypowiedź na przynajmniej trzy z czterech wylosowanych tematów.</p>	
Sposoby oceny pracy studenta	Udział procentowy w ocenie końcowej
ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność)	
śródsesemestralne kolokwia pisemne/ustne	

końcowe zaliczenie pisemne/ustne/praktyczne	50% (25%+25%)
egzamin pisemny	
egzamin ustny	50 %
egzamin praktyczny	
kontrola obecności	
praca końcowa semestralna/roczna	
inne (wymienić)	
Ogółem	100 %

Literatura obowiązkowa

- *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, London, New York 2001 (wybrane hasła)
- *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, Kassel 1994- (wybrane hasła)
- Willi Apel, *The History of Keyboard Music to 1700*, Bloomington, Indianapolis 1972, lub *Geschichte der Orgel- und Klaviermusik bis 1700*, Kassel 1967 (fragmenty)
- Barbara Brzezińska, *Repertuar polskich tabulatur organowych z pierwszej połowy XVI wieku*, Kraków 1987
- Jerzy Erdman, *Polska muzyka organowa epoki romantycznej*, Warszawa 1995
- Jerzy Gołos, *Polskie organy i muzyka organowa*, Warszawa 1972
- Tadeusz Kaczyński, *Messiaen*, Kraków 1984 (fragmenty)
- Kerala J. Snyder, *Dieterich Buxtehude*, Kraków 2009 (fragmenty)
- Marcin Szelest, *Przemiany stylistyczne we włoskiej muzyce organowej przełomu XVI i XVII stulecia*, Kraków 2007 (fragmenty)
- Marta Szoka, *Polska muzyka organowa w latach 1945-1985*, Łódź 1993
- Peter Williams, *The Organ Music of J. S. Bach*, t. I-III, Cambridge 2003 (fragmenty)
- Christoph Wolff, *Johann Sebastian Bach: muzyk i uczonec*, Warszawa 2011

Nagrania utworów do słuchowego rozpoznawania podczas testu zaliczeniowego:

Semestr 1:

- Arnolt Schlick: Maria zart
- Paul Hofhaimer: Salve Regina
- Hans Kotter: Kochersperger Spanieler
- Andrea Gabrieli: Toccata del quinto tono
- Andrea Gabrieli: Canzon ariosa
- Giovanni Gabrieli: Canzon „La Spiritata”
- Giovanni de Macque: Consonanze Stravaganti
- Tabulatura Jana z Lublina: Preambulum in F
- Tabulatura Jana z Lublina: Preambulum in d
- Tabulatura Jana z Lublina: Szewczyk idzie po ulicy szydełka nosząc
- Tabulatura Jana z Lublina: Jeszcze Marcinie
- Tabulatura Jana z Lublina: Wesół
- Tabulatura Jana Fischera z Morąga: Deus in adiutorium meum intende
- John Bull: Fantasia na temat Sweelincka
- Jan Pieterszoon Sweelinck: Fantasia cromatica
- Jan Pieterszoon Sweelinck: Ricercar
- Jan Pieterszoon Sweelinck: Echo fantasia in d
- Jan Pieterszoon Sweelinck: Toccata in C
- Jan Pieterszoon Sweelinck: Erbarm dich mein, o Herre Gott
- Jan Pieterszoon Sweelinck: Mein junges Leben hat ein End’
- Jan Pieterszoon Sweelinck: Onder een linde groen
- Peeter Cornet: Salve Regina
- Antonio de Cabezón: Diferencias sobre la Gallarda Milanesa
- Pablo Bruna: Tiento de segundo tono sobre la letania de la Virgen
- Francisco Correa de Arauxo: XVI Tiento de cuarto tono (a modo de canción)
- Girolamo Frescobaldi: Canzona seconda (1615)
- Girolamo Frescobaldi: Capriccio sopra il cucho (1624)
- Girolamo Frescobaldi: Toccata quarta per l'Organo da sonarsi alla levatione (1627)
- Girolamo Frescobaldi: Toccata quinta per l'Organo sopra i pedali, e senza (1627)
- Girolamo Frescobaldi: Bergamasca (1635)
- Michelangelo Rossi: Toccata settima

- Bernardo Storace: Ballo della Battaglia
- Domenico Zipoli: Pastorale

Semestr 2:

- Tarquinio Merula: Capriccio cromatico
- Joh. Podbielski: Praeludium
- Paul Siefert: Paduana
- Henry Purcell: Voluntary for double organ in d
- Nicolas de Grigny: Veni Creator
- Adam z Wągrowca: [Praeludium] pro organo
- Johann Jacob Froberger: Toccata I (1649)
- Johann Jacob Froberger: Fantasia sopra Ut Re Mi Fa Sol La (1649)
- Johann Caspar Kerll: Passacaglia
- Georg Muffat: Toccata septima
- Georg Muffat: Passacaglia
- Johann Pachelbel: Praeludium in d
- Johann Pachelbel: Chaconne in f
- Johann Pachelbel: Aria Sebaldina
- Johann Gottfried Walther: Concerto del Signor Vivaldi [h-moll]
- Samuel Scheidt: Cantio Belgica: Ach du feiner Reuter
- Samuel Scheidt: Psalm: Da Jesus an dem Kreutze stund
- Heinrich Scheidemann: Canzon in G
- Heinrich Scheidemann: Praeambulum in g
- Heinrich Scheidemann: Dic nobis Maria (koloracja motetu Giovanniego Bassano)
- Franz Tunder: Christ lag in Todesbanden
- Dieterich Buxtehude: Praeludium in e (BuxWV 142)
- Dieterich Buxtehude: Praeludium in f# (BuxWV 146)
- Dieterich Buxtehude: Toccata in d (BuxWV 155)
- Dieterich Buxtehude: Nun freut euch, lieben Christen gmein (BuxWV 210)
- Dieterich Buxtehude: Magnificat primi toni (BuxWV 203)
- Dieterich Buxtehude: Passacaglia in d (BuxWV 161)
- Nicolaus Bruhns: Praeludium in e (tzw. wielkie)
- Nicolaus Bruhns: Praeludium in G
- Vincent Lübeck: Praeambulum in E
- Georg Böhm: Praeludium in C
- Georg Böhm: Vater unser im Himmelreich
- Johann Ludwig Krebs: Praeludium i fuga in C
- Carl Philipp Emanuel Bach: Sonata in D

Semestr 3:

- Camille Saint-Saëns: Benediction nuptiale, op. 9
- Camille Saint-Saëns: III Symfonia c-moll, op. 78 („Organowa”)
- Camille Saint-Saëns: Preludium i fuga H-dur, op. 99 nr 2
- César Franck: Fantaisie (C-dur), op. 16
- César Franck: Grande pièce symphonique, op. 17
- César Franck: Prélude, fugue et variation, op. 18
- César Franck: Pastorale, op. 19
- César Franck: Prière, op. 20
- César Franck: Final, op. 21
- César Franck: Fantaisie (A-dur)
- César Franck: Pièce heroïque
- César Franck: Cantabile
- César Franck: Chorał 1 E-dur
- César Franck: Chorał 2 h-moll
- César Franck: Chorał 3 a-moll
- Charles-Marie Widor: V Symfonia op. 42 nr 1
- Charles-Marie Widor: VI Symfonia op. 42 nr 2
- Alexandre Guilmant: I Sonata d-moll op. 42
- Louis Vierne: III Symfonia fis-moll op. 28
- Louis Vierne: VI Symfonia h-moll op. 59

- Marcel Dupré: 3 Preludia i fugi op. 7
- Marcel Dupré: Variations sur un Noël op. 20
- Marcel Dupré: Symphonie-Passion op. 23
- Maurice Duruflé: Suite op. 5
- Maurice Duruflé: Prélude et fugue sur le nom d'A.L.A.I.N. op. 7
- Jehan Alain: Trois danses
- Jehan Alain: Suite
- Francis Poulenc: Koncert organowy g-moll
- Jean Langlais: Suite Brève
- Olivier Messiaen: Le Banquet céleste
- Olivier Messiaen: La Nativité du Seigneur, cz. XI: Dieu parmi nous
- Olivier Messiaen: Messe de la Pentecôte, cz. IV i V
- Olivier Messiaen: L'Ascension
- Mario Enrico Bossi: Pièce Héroïque op. 128
- Edward Elgar: Sonata G-dur op. 28

Semestr 4:

- Christian Heinrich Rinck: Koncert fletowy F-dur
- Felix Mendelssohn Bartholdy: 3 Preludia i fugi op. 37
- Felix Mendelssohn Bartholdy: 6 Sonat op. 65
- Robert Schumann: Fugi nt. B-A-C-H nr 3, 5, 6
- Ferenc Liszt: Fantazja i fuga nt. chorału „Ad nos, ad salutarem undam”
- Ferenc Liszt: Wariacje „Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen”
- Ferenc Liszt: Preludium i fuga nt. B-A-C-H
- Julius Reubke: Sonata c-moll (Psalm 94)
- Johannes Brahms: Preludium i fuga g-moll
- Johannes Brahms: Preludium i fuga a-moll
- Johannes Brahms: O Welt, ich muss dich lassen, op. 122 nr 3
- Johannes Brahms: O Gott, du frommer Gott, op. 122 nr 7
- Johannes Brahms: Herzlich tut mich verlangen, op. 122 nr 10
- Joseph Gabriel Rheinberger: II Koncert organowy g-moll, op. 177
- Max Reger: II Sonata d-moll, op. 60
- Max Reger: Fantazja chorałowa „Wachet auf, ruft uns die Stimme”, op. 52 nr 2
- Max Reger: Fantazja i fuga nt. B-A-C-H, op. 46
- Max Reger: Fantazja i fuga d-moll, op. 135b
- August Freyer: Concert-Variationen über eine russische Kirchenmelodie von Bortniansky op. 3
- Konstanty Gorski: Fantazja f-moll
- Mieczysław Surzyński: Improwizacje nt. pieśni „Święty Boże”, op. 38
- Feliks Nowowiejski: VIII Symfonia c-moll „Mors mea – Funeralia mea”, op. 45 nr 8
- Feliks Nowowiejski: IX Symfonia f-moll, op. 45 nr 9
- Feliks Nowowiejski: In Paradisum, op. 61
- Sigfrid Karg-Elert: Passacaglia i fuga nt. B-A-C-H, op. 150
- Paul Hindemith: 3 Sonaty
- Petr Eben: Hiob

Literatura uzupełniająca

- *Encyklopedia muzyczna PWM*, Kraków 1979- (wybrane hasła)
- Dariusz Bąkowski-Kois, *Zagadnienia sonorystyczno-wykonawcze iberyjskiej muzyki organowej XVII stulecia*, Kraków 2006 (fragmenty)
- Christopher Hogwood, *Händel*, Kraków 2009 (fragmenty)
- Katarzyna Morawska, *Renesans* [w serii:] *Historia muzyki polskiej*, t. II, Warszawa b.r.w. (fragmenty)
- Barbara Przybyszewska-Jarmińska, *Barok. Część pierwsza, 1595-1696* [w serii:] *Historia muzyki polskiej*, t. III, Warszawa 2006 (fragmenty)